

Снимка Йордан ДАМЯНОВ

Българска

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 4 (48), год. X, октомври 2014 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

България - домакин на Годишната среща на Съюза на европейските лесовъди

Българските лесовъди бяха домакини на тазгодишната среща на Съюза на европейските лесовъди (СЕЛ), която се проведе от 9 до 12 октомври в Несебър с участието на 14 организации от 11 държави.

Новината е, че България ще бъде дом на обновения сайт на Съюза на европейските лесовъди. Управителният съвет на СЕЛ избра българска фирма да осъвремени и обнови страницата, както и да поеме нейното бъдещо поддържане. След разработената и издадена у нас през 2013 г. книга за 55-годишната история на Съюза решението на УС е поредното доказателство за успешното сътрудничество с нашата страна и положителния имидж и дове-

рие, които България е изградила сред лесовъдите на европейско ниво.

Очакванията на ръководителите на СЕЛ за добра ор-

найс-важното за всеки форум е неговата подготовка. За срещите на европейските лесовъди тя започва повече от година по-рано, защото тога-

ДГС, а се проведе при друг. Какво е коствало на проф. Иван Палигоров и д-р инж. Анна Петракиева, които основно поеха ангажимента за

Проф. Иван Палигоров приветства участниците в срещата на европейските лесовъди. В президиума отляво надясно са: Михаел Динмър - президент на СЕЛ, доц. Георги Костов - зам.-министър на земеделието и храните, инж. Тони Кръстев - изпълнителен директор на ИАГ

ганизация на форума напълно бяха оправдани. За това важна роля изигра и мястото на срещата - петзвездния хотел "Сол Несебър палас", на брега на морето, който предостави чудесни условия както за провеждане на конференцията и заседанията на Президентството на СЕЛ, така и за минутите на отпих. Но

ва бъдещите домакини трябва да представят програма. За тазгодишния форум анонсът бе направен през миналата година на конгреса във Финландия, като специфичното бе, че организирането на срещата в България започна при един ръководен състав на МЗХ, ИАГ, РДГ - Бургас, и някои от ангажираните

организацията, можем само да предположим, но в крайна сметка гостите от Европа така и не разбраха, че има промяна. Срещата премина под патронажа на министъра на земеделието и храните, както бе обявено. Презентациите бяха направени по определените теми, както бе по програмата от преди година -

(На стр. 4)

В срещата взеха участие близо 100 лесовъди

Структура и възобновяване на гори от Природния парк "Витоша"

На стр. 3

Природен парк "Витоша": Съдба и проблеми

На стр. 6

100 години от създаването на ДГС - Малко Търново

На стр. 8

Развитие на основните принципи при горскостопанското планиране

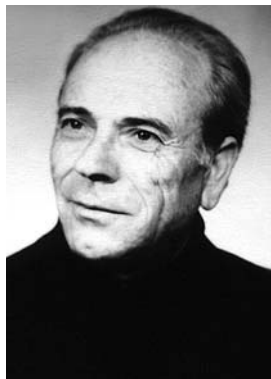
Дълготрайните и специфичните особености на горскостопанското производство, както и многостранните екологични функции на гората, са дали отражение върху прилаганите принципи за организация и планиране на горското стопанство, а с времето, както показва новата наредба за инвентаризация на горските територии - и на горското планиране (2014 г.).

Основният принцип в лесоустройствената теория и практика е за трайност и постоянство. Върху него са разработвани и развивани методите за изчисляване на ползването, турнусите и други показатели. След Освобождението този принцип е намерил широко място и в нашето горско законодателство. Така в чл. 61 на Закона за горите от 1925 г. е постановено, че стопанските планове трябва да осигуряват "целостта на запаса и да гарантират трайност и постоянство в ползването". Както се вижда, поставената цел е ограничена по съдържание и е насочена главно към грижите за запаса и регулиране на ползването. В рамките на този критерий годишните добиви, турнусите и методите на стопанисване се определят в зависимост от конкретните пазарни условия - търсенето и предлагането на дървесина. Така в началото на 30-те години на миналото столетие в стопанския план на Странджанската държавна гора "Калиново" е посочено, че на пазара се търсят само трупи за преработка, поради което най-целесъобразно е приложението на изборната сеч. Отгледни сечи за добив на средна и дребна дървесина, както и други лесовъдски работи не се проектират. На тази основа при предимно зрял запас от 492 936 м³ и среден годишен прираст от 6360 м³ е определено ползване в размер само на 2682 куб. метра.

(На стр. 2)

Юбилеи

Проф. д-р Крум КАЛУДИН на 90 години

Роден е на 20.08.1924 г. в гр. Гоце Делчев, Благоевградска област.

През 1952 г. завършва Лесовъдния факултет на Селскостопанската академия в София.

Целият му професионален живот е отдаден на научната работа. От 1952 до 1960 г. е в Института по горска промишленост, а след това до 1990 г. - в Института за гората при БАН.

В продължение на много години той работи в областта на специалните ползвания от горите. С негово участие е създадено ново направление при смолдобиването от иг-

лолистните видове у нас при краткосрочна и дългосрочна експлоатация на базата на химични реагенти и биостимулиращи вещества. Изучени са въздействието върху жизнеността на дървостойките, възобновителният процес и здравословното състояние на смолползваните насаждения, в резултат на което са публикувани самостоятелно и в съавторство редица научни публикации. Със своите научно-приложни изследвания проф. Калудин има значим принос за развитие и усъвършенстване на смолдобива в горското стопанство.

Инж. Живко ТОДОРОВ на 80 години

Роден е на 02.08.1934 г. в с. Скобелево, Пловдивска област.

Завършва ВЛТИ през 1963 година.

Трудовият му път преминава в Горските стопанства в Михалково, Лъки и Орехова, където полага големи усилия за възобновяване на зрелите иглолистни насаждения. От 1971 г. до пенсионирането си през 1998 г. е на работа в

“Агролеспроект” - филиал Пловдив, където с изключително усърдие и професионализъм допринася за успешното развитие на лесоустройственото проектиране у нас. Под негово ръководство са изработени и приети десетки лесоустройствени проекти и постигнати високи резултати при изпълнението им в горскостопанската практика.

Инж. Никола МИТЕВ на 75 години

Роден е на 21.07.1939 г. в с. Жеравна, Сливенска област.

През 1964 г. завършва ВЛТИ, специалност “Горско стопанство”.

Трудовият му път започва като началник на горскотехнически участък в Горско стопанство - Смолян. През 1965 г. е старши инженер в ГС - Кипилово, след което е назначен за заместник-директор на ГС - Тича.

От 1970 до 1981 г. е заместник-директор на ГС - Котел, а след това - до 1991 г., е директор на стопанството. До пенсионирането си през 1999 г. работи в същото стопанство като заместник-ди-

ректор.

Инж. Никола Митев активно участва в създаването на над 30 000 дка гори и в строителството на над 200 км горски пътища, маркирането на хиляди кубически метри лесосечен фонд. Значителен е приносът му за правилното стопанисване, съвременното възобновяване и отглеждането на ценните букови гори в района на ГС - Котел.

Отличен ръководител и специалист в областта на горското и ловното стопанство, инж. Митев е носител на много отличия, сред които е “Орден на труда” - сребърен.

(От стр. 1)

По-късно целите на горскостопанското планиране се разширяват. Проектираните мероприятия трябва да допринесат за подобряване на качеството на производството и увеличаване на доходността, за получаване на максималната горска рента. В стопанския план на държавната гора “Чехълво” от 1939 г. например е казано, че целта на проектирането трябва да бъде “производството с най-малко разходи на максимално количество иглолистна дървесина”. Понеже проектантите не разполагат с научни данни по тези изисквания, преценките се правят в зависимост от конкретните икономически условия на устройвания обект.

Към края на 40-те години и особено при социалистическата икономическа система потреблението на дървесина, а оттам - и добивът, нарастват твърде много. Докато през 1940-1941 стопанска година са добити 1 232 000 м³ промишлени (строителни) материали, през 1960 г. тези количества са съответно 3 613 000 м³, от които около една трета средна и дребна дървесна маса. Горското стопанство е изправено пред широк кръг нови проблеми. Масштабното хидротехническо строителство, свързано с развитието на енергетиката и поливното земеделие, повишават изискванията към горите за тяхната природозащитна и хидроложка роля. Докато в Закона за горите от 1925 г. основният принцип при организацията и планирането е за съхраняване на запасите и за трайност и постоянство в ползването, по-късно изискванията обхващат широк кръг от нови въпроси. В новия Закон за горите от 1958 г. са посочени главно три основни принципа, които трябва да се спазват при организацията и управлението на горското стопанство - за трайност и постоянство, за възпроизводство на системата и за увеличаване на защитната и водоохранната роля на горите (чл.16).

В условията на социалистическата икономическа система в теорията и практиката доминира разбирането, че народностопанският план е основа за отрасловото планиране. И изтъкнати наши учени (проф. Петков и др.) правят критична оценка на принципа за трайност и постоянство. Те смятат, че в основата на лесоустройственото планиране трябва да бъде държавният народностопански план, а не “остарелият и отречен принцип за постоянство и равномерност в ползването”. Но поради специфичните особености на горското стопанство и новите повишени изисквания към горите в Закона е приет един компримисен вариант - основата да е народностопански план, но определянето на

Развитие на основните принципи при горскостопанското планиране

размера на ползването да е по лесоустройствените проекти. А в лесоустройствената теория и практика за определяне на ползването бе утвърден комбинираният метод по класове на възраст и стопанисване по насаждения. При него се правят задълбочени анализи на данните по стопански класове с оглед количественото и качествено подобряване на структурите на запаса и осигуряване на трайността в ползването. Плановите и практическите отклонения, съгласно постановленията на Закона за горите (чл. 17), постепенно се възстановяват.

В Закона и в Директивите за развитие на народното стопанство за 1961-1980 г. е посочено, че основната задача на горското стопанство е увеличаване на продуктивността на горите. По тези причини един от основните принципи на горскостопанското планиране е разширеното производство. Вниманието на проектирането е насочено не само към съхраняване на запасите, както и дотогава, но и към почвата, състава и структурата на дървостоя, които да осигуряват по-голямо производство и добив на дървесинни и други продукти от дадена горска територия. В лесоустройствените проекти се разработват и впоследствие се реализират специални десетгодишни програми. Основните лесовъдски работи, заети в програмите, са залесяване на незалесените дървопроизводствени площи, подобряване на състава и увеличаване на прираста на нископродуктивните насаждения и регулиране и направляване на възобновителните процеси. За постигане на целта е предвидено значително нарастване на площта на залесяванията. Положителните резултати от тези мащабни лесокултурни работи са известни. В ДГС - Чупрене, например при 40-60-годишна възраст иглолистните култури имат среден запас от 230 м³/ха и среден годишен прираст от 4.35 м³/ха. При нискобонитетния буков стопански клас данните са съответно - 90 г., 186 м³/ха и 1.90 м³/ха, а в класа за реконструкция среден годишен прираст е едва 0.85 м³/ха. В национален план общият среден годишен прираст нараства от 6.55 млн. м³ през 1960 г. на 12.79 млн. м³ през 2000 година.

Лесоустройственото проектиране по стопански класове и по категории гори слага началото на едно ново по своето съдържание многоцелево планиране на дървопроизводство. Така например в лесоустройствения проект се посочват различията в целите на производство при различните стопански класове и категории гори. Едни са целите на производство и методите на стопанисване при насажденията от високобонитетния

буков стопански клас, други - в нискобонитетния, и трети - в класа за реконструкция. При първия доминират възобновителните сечи с естествено възобновяване, а при последния - голите сечи и смяната на състава. Принципът за трайност тук не е задължителен.

Съгласно постановленията на Закона за горите в лесоустройственото проектиране се утвърждава нов принцип - за увеличаване на защитната и водоохранната роля на горските екосистеми. При проектирането са възприети и се прилагат специални правила при стопанисването и ползването на защитните и други гори. За подобряване на тяхната хидроложка и защитна роля се приемат по-високи турниси на сечта, прилагат се лесовъдски системи с предимно естествено възобновяване и с по-дълъг възобновителен период.

Горските принципи, отразени в Декларацията за горите, приети на международните форуми, стават основа на нашата горска политика и намират място в нормативните документи. В Закона за горите от 2011 г. е постановено (чл.1), че целта е “многофункционално и устойчиво управление, увеличаване на производството на дървесина и недървесни горски продукти чрез природосъобразно стопанисване на горските територии”. В чл. 80 на новата наредба за инвентаризация на горските територии и горскостопанското планиране (2014 г.) е посочено, че целта на “планираните лесовъдски дейности е да се постигне постоянство и относителна равномерност в ползването”, като увеличаването на производството на дървесина и недървесни горски продукти ще става “чрез природосъобразно стопанисване на горските територии”.

Това показва, че при горскостопанското планиране първият основен принцип - за трайност и постоянство при ползването, се запазва.

Що се отнася до втория основен принцип за увеличаване на производството на дървесина, теоретично се приема, че то ще става главно чрез прилагане на известните природосъобразни лесовъдски системи на стопанисване - предимно по пътя на естественото възобновяване и формиране на разновъзрастни и смесени по състав гори. Залесяване като средство за подобряване на производствения потенциал на горските територии почти не се проектира. В лесоустройствения проект на ДГС - гр. Сандански, което е с площ от 22 604 ха, през 2008 г. е проектирано годишно да се залесяват по 5.2 ха, докато през 1987 г., при значително по-малка територия - по 233.7 хектара. За Горското стопанство в Елешница при приблизително същата площ

проектираното залесяване за 2012 г. е 16.8 ха (съответно за 1980 г. - 287.4 ха). Предлаганата концепция, според нас, няма да допринесе за решаване на проблемите на значителните по площ нископродуктивни гори и за подобряване на тяхната производствена и екологична роля.

Третият основен принцип в горскостопанското планиране се отнася до материалната сфера - запазване и подобряване на защитните, водоохранните, рекреационните и другите полезни функции на горските екосистеми, за нарастване на тяхната екологична роля. Увеличаването на площта на защитните и със специално предназначение гори и особено по “Натура 2000”, изискванията за формиране на устойчиви и многофункционални екосистеми, за биоразнообразието, местообитанията и много други налагат да се внесе съществена промяна в лесовъдските системи, които се свеждат до прилагане на възобновителни сечи с дълъг възобновителен период, запазване на аутохтонния за месторастенията дървесен състав, формиране на разновъзрастни и смесени по състав насаждения, внасяне на биологично единство в горските екосистеми, съхраняване и разширяване на биологичното разнообразие. При определяне на ползването обикновено се приема методът “по състояние”. Всички тези нормативни изисквания са нов задължителен елемент в горскостопанското проектиране.

Лесоустройствените принципи през разглеждания период бележат сериозен път на обогатяване и развитие. Постепенно горскостопанското планиране, отразено в лесоустройствените проекти, се превръща от едноцелево в широко по обхват и съдържание многофункционално лесоустройство, в което са намерили място и комплексно решение основните икономически, лесовъдски, природозащитни и екологични проблеми на горите и на съвременното общество. В цялата система от цели и принципи през този дълъг период непроменен и постояннодействащ си остава принципът за трайност и постоянство, който до известна степен се разширява по обхват и съдържание. Този принцип допринесе за подобряване на обема и структурата на запасите и регулиране на ползването. Прилагането на принципа за разширеното възпроизводство допринесе за значително увеличаване на производствения и защитно-водоохранния потенциал на горските територии в страната. Значението на принципите и целите от материалната сфера (природозащитни, хидрологични и екологични) непрекъснато нараства и те ще заемат важно място в горскостопанското планиране.

Инж. Христо ВЪЧОВСКИ

Екология

Природни и неприродни бедствия

От средата на XX в. в резултат на тоталното замърсяване на биосферата, засилената урбанизация и масовите обезлесявания на планетата природните екстремни процеси и явления променят своята нормална цикличност и сила на въздействия. От началото на XXI в. живеем в обстановка на все по-чести и с по-голяма разрушителна сила засушавания, наводнения, градушки, ледоломи, снеговали и снеголоми, урагани бури, които водят до значителни човешки жертви и материални загуби. 250 000 души са само засегнатите от циклоните, връхлетели Източноазиатското крайбрежие, загинали в курортите, построени в рисковите крайбрежни зони. Не прави изключение и нашата страна - силните наводнения в района на Ихтиман, Момин проход, гара Костенец, София преди няколко години, ледоломът в буковите гори от Своге до Етрополе през ноември 2007 г. и в района на Средец, Бургаско, юлско-августовските наводнения от т.г. в Аспарухово - Варна, гр. Добрич, Мизия, Берковица, в района на Созопол и Ропотамо.

В научните направления, свързани с аварията и бедствията, се появи понятието "неприродни бедствия" (Найденев Я., Захаринов Б., 2007). Терминът определя бедствията, предизвикани от неразумната човешка дейност в съчетание с екстремните процеси и явления. От една страна, замърсяването на околната среда вече е довело до изменение в циркулацията и температурата на атмосферата и хидросферата и промяна на климата. От друга страна, факторите са неразумното/незаконното строителство и загърбването на старата добра практика за поддържането на речните корита и териториите около тях чисти от отпадъци; изоставянето на строителството и ремонта на противоерозионни съоръжения в горските територии, доскоро приоритетната дейност на горския сектор, и не на последно място - браконьерските сечи в крайселищните гори, които в повечето случаи са с изключителен ерозионен риск.

Провокирани от непрофесионалните писания в пресата и изказването на експерти, известни като "на всяко гърне меродия", искаме да покажем как от малката невинна ровинка край една гора при екстремен дъжд възниква сериозен ерозионен процес. При обширните обезлесени територии около някои наши населени места този процес е значително по-го-

лям. В най-високата част на склона, при екстремен проливен дъжд, се формира силен повърхностен отток, който се спуска по първата ровина по пътя си, увличайки остатъците от сечите или

просто паднали клонки (сн. 1). По наклона ровината се удълбочава и се разширява, при среща на препятствие, например скала, растителните отпадъци се натрупват и формират първото "микроязовирче" (сн. 2), което под напора на прииждащата вода се скъсва, водата получава по-голяма кинетична енергия и разрушителна сила, увлича все повече и повече остатъци от сечите (най-често браконьерски) и формира по-широка

и по-дълбока ровина и микроязовир със значими размери (сн. 3). По тази схема, при дължина на склона примерно от 1000 м, а рядко и значително повече, от невинната, почти незабележима струйка до реката, в подножието на хълма или направо в прилежащите селскостопански или урбанизирани територии пристига огромно количество водна маса, влачейки със себе си почва, камъни, клонови, стъбла, и носи разрушения, а рядко и смърт.

Обективните потребности налагат горският сектор в съответствие с нашата, доказала дългогодишен положителен опит, лесовъдска практика да бъде водещ в борбата с ерозията и укротяването на поройните водосбори. С приоритет да бъдат противоерозионните залесявания в

рисковите територии. Анализът на разпространението на съхненето в иглолистните култури през последните две години и по-ранното съхнене от 1993-1995 г. показва, че съхненето засяга преди

всичко залесяванията, правени с противоерозионна цел, и следователно е наложително ускореното възобновяване в тези площи. Изграждането на противоерозионни съоръжения трябва да продължи.

След извършване на сечи в рискови ерозионни територии остатъците от сечта да бъдат фиксирани трайно върху почвата, да се вземат мерки за отвеждане на почвения отток извън обезлесената площ и да се пристъпи към изграждане на система от временни противоерозионни съоръжения с подръчни материали в овразите и деретата, преминаващи през сечищата.

Доц. д-р Янчо
НАЙДЕНОВ

Горски екосистеми

Структура и възобновяване на гори от Природния парк "Витоша"

Горските екосистеми на Витоша са разнообразни по състав и изпълняват много важни екологични и социални функции. Многократно е значението им за подобряване на околната среда на Софийския регион. Значителна част от горските екосистеми на планината имат рекреационни функции. На територията на ПП "Витоша" се опазва богато биоразнообразие, показват досегашни флористични изследвания. Природният парк е част от националната мрежа от защитени природни обекти у нас и е достъпен за любителите на планината.

Природните дадености на парка са благоприятни за формиране на горски фитоценози, доминирани както от широколистни, така и от иглолистни дървесни видове. В ПП "Витоша" с гора са покрити големи площи, сред които има открити пространства с поляни и групово или равномерно разположени дървета. Според досегашни наши проучвания е необходимо да се подобряват условията за естественото възобновяване на някои дендроценози чрез разширяване на участието на горите с избран характер.

Характерна особеност на избраната гора е различната възраст на дърветата и стъпаловиден, неравномерен склоп на дървостоя. Разнообразието на дърветата - от едроразмерни до подраст и понизи. Важно условие за избраната гора е при извеждането на сечи да не се стига до окончателно изсичане. Основен практически въпрос е създаването на разновъзрастни дървостои.

За структурата и възобновяването на зрели иглолистни насаждения в ПП "Витоша" сме получили данни от по-високата част на планината, във водосбора на Владайската река. По състав това са монодоминантни или смесени горски фитоценози, с различно съотношение от

иглолистни дървесни видове. Особено внимание е отделено на зрели насаждения със слабо изразен стъпаловиден склоп или с хоризонтален

склоп. За рекреационни цели най-подходяща е избраната гора, в която дърветата са с различна възраст и дървостоят е с раздвижен склоп. Трябва да се толерират и дървета с декоративни качества. За да се постигне избран характер в изследваните насаждения, е необходимо изсичане на повредени и презрели дървета, както и на част от здравите дървета с различна възраст, в зависимост от състава на насажденията и тяхната гъстота. Така се подобряват условията за естественото възобновяване, а също и за растежа на останалите дървета. При стопанисване на изследваните гори е необходимо да се формират качествени дървостои, които да изпълняват разнообразни екологични функции.

Друг важен въпрос е бъдещият състав на гората. След няколко десетилетия, когато жизнените процеси на дърветата в горската фитоценоза отслабват, те преминават в стадий на постепенно загиване, което е предпоставка и за загиване на възрастна гора. На места в зрели гори с повреден дървостой се препоръчва оформяне на малки "прозорци" за подобряване на условията за естественото възобновяване, а при необходимост то се извършва по изкуствен начин. Това мероприятие има подобър ефект в гори при склопеност 0.6, съставени от сенкоиздръжливи дървесни видове. За средновъзрастни дозряващи насаждения от го-

лямо значение е тяхното третиране с цел по-лесно в бъдеще да придобият избран характер.

В борови насаждения на добри условия на месторастене в иглолистния пояс под склопа се настаняват сенкоиздръжливи видове, главно смърч и ела. Техният подраст е разновъзрастен и в някои случаи е формиран втори етаж. Това показва, че има предпоставка за формиране на насаждения с разновъзрастова структура.

При неблагоприятни растежни условия, когато в борови насаждения не се настанява подраст или е в недостатъчно количество, възможностите за създаване на желана разновъзрастова структура на гората са ограничени. Тогава трябва да се прилагат подходящи лесовъдски мероприятия. Поради неблагоприятни растежни условия разнообразяването на дървесния състав е трудно. За такива гори трябва да се търсят, макар и малки, възможности за разнообразие на състава и структурата. Може да се прилага групово-изборна сеч с удължен възобновителен период. Поддържането на разновъзрастова структура на насаждения, съставени от светлолюбиви видове, е по-трудно осъществимо в сравнение с насаждения от сенкоиздръжливи дървесни видове.

В горите с рекреационно значение могат да се провеждат разнообразни лесовъдски мероприятия, насочени към оптимизиране на специфичните им функции. От голямо значение е да се проучват възможностите за прилагане на мероприятията за подобряване на качествата на горите и за поддържане на разновъзрастовата структура на насажденията. Това е свързано с увеличаване на площта на горите с избран характер.

Доц. д-р Надежда
СТОЯНОВА
Институт за гората
при БАН

Информация

Граждани - с по-голям достъп до информацията

От 2 септември сайтът на Изпълнителната агенция по горите предоставя възможност на всеки, който желае да провери за кои горски територии, независимо от тяхната собственост, са издадени позволителни за сеч. Нововъведението позволява чрез официалната интернет страница на ИАГ да бъде проверено регламентирана ли е сечта в определена горска територия. По този начин в реално време

ще може да се проверят издадените позволителни и сечите, които ще се извършват в дадена гора. За сечищата, в които сечта е приключила, може да се провери колко и каква е добитата дървесина. Досега документите бяха видими само за тези, които имат достъп до системата. Сега това може да направи всеки потребител, който влезе в раздел "Регистри" в страницата на ИАГ и въведе же-

ланата област, община и населено място.

Това е една от мерките, с която ще се постигне подобряване на управлението и контрола върху дейностите в горите. Увеличаването на достъпността на информацията ще допринесе за по-голяма публичност и прозрачност, което е още една стъпка към възстановяване на доверието на гражданското общество.

(От стр. 1)

от зам.-министър, изпълнителен директор, директор на дирекция, началник на отдел. Присъстваха и всички директори на РДГ, както и директорите на шестте горски предприятия, директори на ДГС, ДЛС и териториални поделения на ИАГ. С една дума - протоколът и обявеният дневен ред бе спазен, което, освен че се дължи на отговорното отношение на новите ръководители на държавните и стопанските структури, показва, че лесовъдската колегия все още може да бъде единна и с приемственост, когато става въпрос за представянето ни на европейско и световно ниво.

Годишната конференция на СЕЛ бе открита от президента на организацията Михаел Диимър, който отбеляза: "Днешното време отправя към лесовъдите значителни предизвикателства. Глобалните промени на климата предизвикват дебати по отношение на политиката за горите на международно ниво и за процесите за развитие на лесовъдството. Съюзът на европейските лесовъди представлява европейската лесовъдска общност, като допринася за обмяна на опит и провеждането на обсъждания на европейско ниво".

На откриването присъстваха зам.-министърът на земеделието и храните доц. Георги Костов и изпълнителният директор на ИАГ инж. Тони Кръстев, които впоследствие изнесоха и презентации.

Доц. Георги Костов прочете приветствие от името на министъра на земеделието и храните Васил Груев. Гостите от Европа бяха приветствани и от инж. Пейчо Върбанов - директор на Югоизточно държавно предприятие - Сливен. От името на кмета на община Несебър Николай Димитров гостите поздрави зам.-кметът Иван Гургов. От името на председателя на Асоциацията "Общински гори" Живко Тодоров поздравителен адрес поднесе изпълнителният директор инж. Тихомир Томанов.

С презентацията си "Горите и горското стопанство в България - кратка история и традиции" доц. Георги Костов запозна присъстващите с особеностите на горите и горските ресурси и тяхното стопанисване и ползване.

Той изтъкна, че в наскоро приетия Стратегически план за развитие на горския сектор в Република България присъстват всички европейски изисквания за устойчивост и многофункционалност на горската политика, която се провежда с участието на обществеността и с грижа за поколенията, както и съвременните изисквания за адаптивно управление. Доц. Костов за втори път изнася презентация пред европейските лесовъди. През 2005 г. той представи България в научно-техническата конференция на форума в Германия.

С ловното стопанство на България европейските лесовъди бяха запознати от инж. Тони Кръстев.

Президентът на СЕЛ Михаел Диимър изрази удовлетворение от представените презентации и връчи на доц. Костов и на инж. Кръстев юбилейната книга за 55-годишната история на Съюза, авторите на която са Анна Петракиева и Ерве Немоз-Ражо.

Проф. Палигорев официално благодари на всички, които се включиха в организирането на конференцията. С Почетния знак на СЛБ бяха отличени инж. Пейчо Върбанов, инж. Митко Митев - досегашен директор на РДГ - Бургас, инж. Петко Арнаудов - досегашен директор на ДГС - Царево. Специално изработени за събитието плакети инж. Палигорев връчи на инж. Мишо Жеков - директор на ДГС - Карнобат, и член на Управителния съвет на ЮИДП - Сливен, инж. Димо Димов - директор на ДГС - Звездец, инж. Горго Горгов - директор на ДГС - Ново Паничарево, инж. Мариан Костадинов - директор на ДГС - Царево, проф. Динко Динев - директор на Опитната станция по дъбовите гори - Бургас. За принос в развитието и утвърждаването на СЛБ плакети получиха и бившите председатели на Съюза - проф. Никола Колев, инж. Богдан Богданов, д-р инж. Дико Патронов и проф. Димитър Коларов, който не можа да присъства на събитието. Директорът на РДГ - Истанбул, Зекерия Мере връчи, от своя страна, техния представителен плакет на проф. Палигорев.

На 10 октомври се проведе Научно-техническата

конференция "Управление и стопанисване на горите при различни видове собственост". Българският опит споделиха д-р инж. Ценко Ценов - директор в ИАГ, инж. Валентин Чамбов - началник на отдел в ИАГ, инж. Тихомир Томанов - изпълнителен директор на Асоциация общински гори.

Европейският опит бе споделен от три държави - Германия, Франция и Полша.

Ханс Якобс - председател на Федерацията на германските лесовъди (BDF), представи опита при стопанисването на горите при различни видове собственост. Ерве Немоз-Ражо и Франсоа-Ксавие Нико от френската организация на лесовъдите (EFA-CGC) запознаха аудиторията с опита на своята държава. Марцин Голебowski от Съюза на полските лесовъди (SITLiD) разказа за структурата и начина на управление на горите.

След това се проведе заседанието на Управителния съвет на СЕЛ, на което се взе и решението България да обнови и осъвремени сайта на Съюза.

Президентството на СЕЛ представи отчет за дейността си през изминалата година и плана си за работа в предстоящия период.

Във връзка със сътрудничеството с Европейската комисия президентът на СЕЛ Михаел Диимър запозна членовете на Съюза с решението на ЕК в края на 2013 г. да трансформира досега действащите Консултативната група "Горско стопанство и корк" и Консултативния комитет "Горска индустрия", съответно в Гражданската група за диалог "Горско стопанство и корк" и Експертната група "Горска индустрия".

Президентството на СЕЛ успя да защити своите позиции и да запази досегашното си място в тези работни групи, което ще осигури възможност за пряко участие на Съюза в работата на двете

групи.

СЕЛ продължи активно да следи и процесите, свър-

носяване на екосистемните услуги от горите. СЕЛ взе участие и в четирите сесии

зелена икономика и зелени работни места в горския сектор.

България - домакин на Годишната среща

Проф. Палигорев връчва Почетния знак на СЛБ на инж. Пейчо Върбанов, инж. Митко Митев и инж. Петко Арнаудов

Президентството на СЕЛ (отляво надясно): Томаш Башни - Австрия, секретар, Илпо Попутти - Финландия, и Томаш Маркевич - Полша, вицепрезиденти, Бьорн Карсон - Швеция, касиер, Михаел Диимър - Германия, президент, Анна Петракиева - България, помощник-секретар, Ерве Немоз-Ражо - Франция, вицепрезидент

зани със Стратегията на ЕС за горите, като през ноември 2013 г. организира Кръгла маса в "Горската къща" в Брюксел с представители на Европейската комисия и широко участие на неправителствения горски сектор, по време на която бяха обсъдени възможностите за прилагането на стратегията.

В допълнение СЕЛ участва в работната група по "Критериите за устойчиво стопанисване на горите".

Представители на Президентството участваха и в проведените срещи на експертно ниво по Процеса "Горите Европа" към Конференцията на министрите за защита на горите в Европа, в организирания семинари на теми, свързани с развитието на зелената икономика и социалните аспекти при устойчивото стопанисване на горите, и по оценка и остой-

На срещата присъстваха и (отляво надясно): проф. Никола Колев - бивш председател на СЛБ, инж. Милко Христов - зам.-председател на СЛБ, инж. Борислав Божов - секретар, и д-р инж. Дико Патронов и инж. Богдан Богданов - бивши председатели на СЛБ

на преговорите за правнообвързващото споразумение за Европа, както и в работата на Горската мрежа за комуникация в областта на горската педагогика.

Нов момент в работата на Президентството е участието в срещите на UNECE-FAO. По време на Срещата на Управителния съвет беше представена и презентацията на Арно Бризе - представител на UNECE/FAO, за възможностите за развитие на

Участниците в срещата бяха запознати и с възможностите за кандидатстване и работа с европейски фондове в областта на горското стопанство.

Друг нов елемент в дейността на Президентството е предстоящото организиране на семинари за лесовъди от Европа на актуални теми "Горска педагогика" и "Градско горско стопанство".

Освен отчета за изпълне-

Информация

Нови кътове за отдих в Природен парк "Беласица"

Оформени са новите кътове за отдих в района на селата Яворница и Скрът на територията на Природен парк "Беласица". Продължава изпълнението на укрепителните дейности по туристическите маршрути и освежаване на маркировката и таблата, предвидени по проект "Изпълнение на дейности за устройство и управление на Природен парк "Беласица".

В процес на изработване са нови табла, табели и входни порти. До момента на територията на парка има из-

градени шест тематични туристически маршрута. По проекта е заложено изграждането на две нови тематични пътеки над селата Самуилово и Габрене. Информационни табели, интерактивни дърворезбовани модули на животни и растения, беседки, маси, пейки и дървени детски съоръжения ще бъдат изградени по новите маршрути. Извършено е и отбелязване на границите на Парка на терен. Последни подготвителни дейности се извършват за започване на изграждането на

интегрирана комуникационна система за наблюдение и опазване на Парка.

Стойността на проекта "Изпълнение на дейности за устройство и управление на Природен парк "Беласица", който се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г.", е 1 344 108 лева. Тригодишната дейност по проекта се очаква да приключи през март 2015 година.

www.bookshop-bg.com

- ♦ Техническа литература - горско стопанство, агрономство, инженерен дизайн, технология на дървесината, ландшафтна архитектура.
- ♦ Плотирание на чертежи, принтиране, ламиниране.

поръчайте online: www.bookshop-bg.com

facebook [/bookshop-bg.com](https://www.facebook.com/bookshop-bg.com)

bookshops Sofia

@bookshop@abv.bg

0878 510141

02/91907*358

на Съюза на европейските лесовъди

Европейските лесовъди с колегите си от СЛБ и "Булпрофор" създадоха новата Европейска гора

ната работа през изминалия отчетен период Управителният съвет на СЕЛ взе решение за работата на Президентството през предстоящата година, както и за планирания бюджет и разходи.

Следващата среща на УС на СЕЛ ще се проведе през септември 2015 г. в Полша, а темата на съпътстващия семинар ще бъде "Горско стопанство в планините и индустриалните територии - по време и след влиянието на индустрията".

Наслаждавайки се на красивата крайбрежна ивица на нашето Черноморие, колегите от Европа посетиха Дендрариум "Приморско" към Опитната станция по дървовете гори с директор проф. д-р Динко Динев. Домакините, с помощна на ДГС - Царево, с директор при подготовката за посещението инж. Петко Арнаудов, бяха преобразили вхо-

да и полянката зад него. Нови табели, нова дървена къщичка, нови пейки. Специално изработен плакет за конференцията и бутилка вино с юбилеен надпис "100 години ДГС - Царево" бяха комплиментът към европейските лесовъди. Те разгледаха с интерес колекцията на дендрариума, включваща 135 растителни вида от 36 семейства и 71 рода. На неговата територия бе създадена и новата Европейска гора. Тя е втора за България. Първата у нас датира от 2006 г. и вече възвисява снага в м. Старина на Юндола. Първата Европейска гора бе създадена през 1998 г. във Финландия и днес действително е живият символ на сътрудничеството на лесовъдите от Европа.

Стигайки с. Бръшлян, лесовъдите от Европа попаднаха в прегръдката на Странджа планина. Уникалното българско село със своя Етнографски музей - над тривековната къща, построена без пирони и съхранила бита на странджанци, килийното училище, църквата "Св. Димитър", строена далеч преди Освобождението, Стопанският музей за традиционно земеделие, където фолклорната група "Бръшлянските баби" вдигна градус на слънчевото настроение със своите песни, танци и хора, остави действително незабравими спомени. Странджанският зеленник с чаша айран до-

Паметният плакет, изработен за срещата

пълни и с вкус аромата на свежест, цветя и есенна пъстрота на този край.

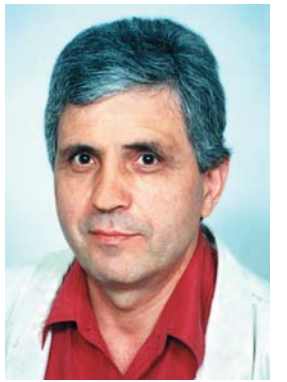
Най-старата защитена територия - резерватът "Силкосия", прие гостите на смрачаване, но това, което видяха и научиха за него, надмина очакванията им за обикновена гора. Защо "Силкосия" е уникална европейска лесовъди научиха от директора на РДГ - Бургас, инж. Венелин Радков и от гл. ас. д-р Мартин Борисов от Лесотехническия университет.

Дали конференцията премина успешно? Потокът от мнения и впечатления, "потекъл" във Фейсбук ден след като колегите от Европа се бяха прибрали в своите държави, съдържаха най-много думите "поздравления" и "прекрасно". България отново докосна техните сърца със своето гостоприемство и безупречна организация на събитието.

Инж. Борис ГОСПОДИНОВ
Снимки автора

Юбилей

Проф. д-р Димитър ЗЪКОВ на 70 години

Роден е на 28.10.1944 г. в санданското село Голешево, Благоевградска област.

През 1963 г. завършва Техникум по горско стопанство "Христо Ботев" във Велинград, а през 1968 г. - ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Трудовата си дейност започва като ръководител на разсадник към Окръжното пътно управление в Пловдив. През 1970-1973 г. е заместник-директор на Горско-селското стопанство в с. Първомай, Петричко. Тук инж. Зъков ръководи изпълнението на правителствено постановление за възстановяване на горската растителност в опорените терени на планината Огражден.

През 1973 г. се явява на конкурс във ВЛТИ и е избран за асистент по ерозия и борбата с нея.

През 1978 г. Димитър Зъков специализира във Франция.

През 1988 г. защитава дисертация "Определяне на наносния наклон при пороите", а на следващата година е избран за доцент. През 2009 г. представя хабилитационен труд, озаглавен "Ерозия и максимален отток в поройни водосбори", и е избран за професор по защитата срещу ерозия и порои.

В продължение на две години е главен проектант в Бюрото за научни изследвания в горите на Алжир и участва в разработването на

проекти за ефективно използване на земите във водосборите на седем язовира в страната.

Педагогическата дейност на проф. д-р Димитър Зъков е свързана с обучението на студентите от специалностите "Горско стопанство" и "Екология и опазване на околната среда" в образователните степени "бакалавър" и "магистър". Той е автор на учебника за студентите от ЛТУ "Защита срещу ерозия и порои".

Резултатите от научните търсения и изследвания на проф. д-р Зъков са обобщени в 90 научни и научно-приложни публикации. Като ръководител или член на научни колективи е участвал в разработването на 40 научноизследователски проекта. Той е ръководител на екипа, разработил "Инструкцията за борба с ерозията". През 2005 г. е издадена на български и английски език неговата монография "100 години борба с ерозията в България".

Проф. д-р Димитър Зъков е пионер в изследването на ерозията в планински водосбори по аерофотоснимки, за което е изготвил методиката. Той е ръководител на екипа, експериментирал внедряването на стоманобетонни конструкции баражи и разработил "Методични указания" за тяхното проектиране.

За срещата в Дендрариум "Приморско" бе построена нова къщичка

Инж. Венелин Радков и гл. ас. Мартин Борисов запознаха европейските си колеги с уникалността на резерват "Силкосия"

Съюзен живот

Събрание на Дружеството на ветераните лесовъди и учени

На 29 септември 2014 г. Дружеството на ветераните лесовъди и учени в София проведе своето редовно събрание. То беше открито и ръководено от проф. Никола Колев, който подробно запозна присъстващите с настъпилите промени в ръководството на отделните сектори на горското ведомство. Участниците в събранието се обединиха около мнението, че честите смени на ръководителите се отразяват негативно на

развитието на горското стопанство.

В обсъжданията на присъстващите се откриха няколко предложения. Първото е за създаване на Национална лектория, в която да участват членове на Дружеството на ветераните, на новосъздадения през май т.г. Клуб на докторите лесовъди, Съюза на лесовъдите в България, НТС по лесотехника, Националната агенция по горите, ЛТУ, Института за гората при

БАН. В тази лектория биха могли да се обсъждат най-важните проблеми за нашето горско стопанство, свързани с горската стратегия.

Предложено бе отново да се постави въпросът за самостоятелността на горското ведомство. Най-добри достижения горското стопанство в България е реализирало през 80-те години на миналото столетие, когато е в отделно министерство или ведомство към Министерския съвет.

Във връзка с предложението да се провеждат съвместни мероприятия с други наши организации на ветерани и дружествата в други градове, както и със СЛБ и НТС по лесотехника, бе взето решение на 1 декември Дружеството на ветераните лесовъди и учени в София съвместно с Института за гората да проведат честване на видни български лесовъди от миналото.

Проф. д-р Георги ЦАНКОВ

Husqvarna

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД
София 1797, ж.к. „Младост“ - 2, ул. „Андрей Ляпчев“ №72
тел. 975 30 76; 0888 28 17 11, 0888 28 74 62
www.husqvarna.bg; e-mail: info@husqvarna.bg

Природен парк „Витоша“ на 80 години

СЪДБА И ПРОБЛЕМИ

След Първата световна война туристическата индустрия в Европа става все по-агресивна. Апетитите ѝ са насочени предимно към най-девестените природни кътчета, които са най-привлекателни за туристите. За опазването им за поколенията и науката представители на интелектуалните среди в Европа се противопоставят срещу посегателствата върху природата и в отделните държави се създават защитени природни територии.

В България първите защитени територии се обявяват по инициатива и с активните аргументирани действия на младия Съюз за защита на родната природа. Решаващата роля е на тогавашното Министерство на земеделието и държавните имоти и в кратък срок са обявени първите природни резервати - "Силкосия" в Странджа и "Парангалица" в Рила.

На 27 октомври 1934 г. с Постановление № 15422 на Министерския съвет е обявен първият в България и на Балканския полуостров Национален парк "Витоша". Защитената територия има за цел опазване на природната среда и създаване на подходящи условия за практикуване на познавателния пешеходен туризъм. Паркът обхваща 6401 ха в най-високата безлесна субалпийска зона на планината Витоша. Статутът на парка е заимстван от първите обявени национални паркове в Америка и Европа. Той обаче се е виждал много строг на представителите на начеващия бизнес в планината и под натиска им паркът през 1936 г. е прекатегоризиран в "народен". Веднага ще отбележим, че понятието "народен" не е свързано с т.нар. народна власт, установена в България след 1945 година. Защитени територии у нас с категорията "народен" са обявявани и преди 1945 г. - например Народен парк "Златни пясъци" от 1943 година. Защитени територии със статута "народен парк" са обявявани и в други европейски страни преди Втората световна война, например в Полша.

През изминалите 8 десетилетия от рождената година на парка неколкратно са правени промени в площта му, като включването или изключването от него територии не винаги са били в интерес на природозащитата.

През 1952 г. "Витоша" е разширен до 22 725.8 ха (с Постановление № 621 от 1 август). До 1953 г., в продължение на 20 години, цялото управление, охрана и стопанисване на парка се осъществява от горското ведомство, което вече е създадо своя паркова служба и въпреки тоталитарния режим успява да отстоява природозащитните и екологичните функции на НП "Витоша" и се противопоставя на увеличаващия се натиск за урбанизация на територията му. Но въпреки институционалната

съпротива с Постановление № П - 330 от 1 юни 1953 г. 11 043 ха от парковата територия от 1 януари 1954 г. преминава изцяло под управлението на Столичен градски народен съвет. Настъпва период на бързо изграждане на гъсто разположени големи сгради, без да са извършени проучвания върху помнните възможности на тази част от планината и издръжливостта на изключително крехките и уязвими горски екосистеми. В кратък срок в тази част на планината са изградени големите хотелски комплекси "Щастливеца", "Копитото", "Морени", "Простор", "Златни мостове", "Тихият кът". Отделните ведомства и големите промишлени предприятия се надпреварват да строят големи многоетажни бетонни сгради, отстоящи една от друга на неколкостотин метра. Така в "защитената" територия са построени четириетажната бетонна сграда на Министерството на отбраната в м. Офелиите, а на 200 м от нея - триетажната постройка на горите. На 500 м от тях изникват почивните домове на артистите, радиото, композиторите и малко по-на запад - огромната почивна станция на профсъюзите, на Мини - Перник, почивният дом на адвокатите "Звездица". На север от Златните мостове - сградите на БАН, Министерския съвет, ЦК на БКП, Столична община, почивните домове "Родина", "Бор" и "Тинтява". На изток от х. "Алеко" се разположи голямата сграда на Министерството на земеделието. Цялото това строителство на сгради и пътища е узаконявано от СГНС без никакви съгласувателни действия с горското ведомство. За достъп до този мащабен за малката територия на планината сграден фонд над столичния град са построени над 50 км автомобилни пътища с трайно покритие. Изсечени и унищожени са елитни горски насаждения, а останалите единични дървета и малки рехави групички вятърът лесно поваля и короядите довършват.

Наскоро след промените от 10 ноември 1989 г. всички почивни домове са приватизирани, но повечето от тях новите им собственици изоставят и обричат на саморазрушение.

На другия полюс остават истинските природолюбители и почитатели на туризма на Витоша, за които след Втората световна война се построяват, с много доброволен труд, само две съвсем скромни по обем и капацитет туристически хижи - "Острица" (1957 г.), на мястото на изгорялата х. "Брокс", и "Планинарска песен" (1971 г.).

Поставям проблема за извършено през втората половина на XX в. застрояване в софийската част на парка, защото то коренно промени екосистемата, качеството на

природната среда като цяло и фактически отмени функциите и задачите, които трябваше да изпълнява този национален парк.

Недопустимо от екологична гледна точка е и строителството на яз. "Студена". За неговото функциониране при надморска височина над 1100 м бяха направени водоохранявания на реките Владайска, Бистрата, Рударщица, Палакария и чрез канали с дължина над 60 км водите са отведени в чашката на язовира. За изграждането на тези водоохранявания и по цялото протежение на каналите са прокарани автомобилни пътища. Така екологичната катастрофа получи двупосочно измерение. През по-голямата част от годината в някогашните речни долини на тези реки от водоохраняванията надолу няма нито капка вода. Това предизвика унищожаване на ценни за науката представители на растителния и животинския свят, много интересни микроорганизми. Каналите и свързаните с тях пътища подкосяват "горски хоризонти" и предизвикват значително засушаване. В най-голяма степен силно е влошена хидрографията в планината. Масово и много бързо съхнат витошките иглолистни гори. Пресъхнаха чешмичките, изградени от доброволци.

От началото на XX в. та чак до 1976 г. по западните склонове на Витоша, над селата Владай, Мърчаево, Рударци, Кладница и други, действат големи каменни кариери, в които се водят взривни работи и пневматични компресори добиват каменни блокчета за паважни настилки. Сега каменодобивът на Витоша е прекратен, но свързаните с тази дейност пътища, битови сгради, работилници, трансформатори загрозяват района и създават гнезда на ерозия.

През този период промените в площта и статута на парка не престават. На 23 ноември 1981 г. със Заповед на КОПС № 1075 територията му е определена на 26 547 хектара. С тази заповед се изключват площи, попадащи в района на с. Железница, под автомобилния път за Самоков. Интересно в чия угода и екологична целесъобразност е извършена тази промяна?

Може би за "компенсация" през 1991 г. със Заповед № 82 от 8 февруари на МОС към парка се включват площи, които се намират високо над с. Железница, и така територията му става 26 606.6 хектара. След извършване на съвременни компютърни уточнения на границите и площта територията му е 27 070.114 хектара.

През 1991 г. с мотивирано писмено изложение от Комитета по горите до Столична община е поставено искане територията от парка, предоставена за управле-

ние и стопанисване от общината, отново да се върне в обхвата, функциите и задачите на горското ведомство. В изпълнение на това много правилно намерение е проведена среща на председателя на Комитета по горите и тогавашния кмет в София проф. Александър Янчулев и в края на същата година то става факт. Заедно с това обаче общината оттегля ангажиментите си по поддържането на построените от нея 56 км алейна мрежа и прилежащите канавки, водостоци и мостчета и през следващите години те се превръщат в ровини, ровове и гнезда на ерозия. Общината спира да се грижи за поддържането на построените от нея заслони, беседки, пейки и други паркови елементи. Финансовите средства, които дотогава Столична община изразходва за тези дейности, не отиват в горското ведомство и по-конкретно - в Дирекцията на парк "Витоша". Администрацията му се оказва лишена от възможността да извършва това, което най-богатата във финансово отношение българска община изпълнява със завидна лекота. Туристи започват да роптаят срещу бързото влошаване на пешеходните алеи и съоръженията към тях, но не знаят, че финансовите средства за тяхното поддържане останаха при кмета на София.

През 2000 г. с влизане в сила на Закона за защитените територии Народен парк "Витоша" е прекатегоризиран в Природен парк. С този законодателен акт функциите и задачите на парка не се променят, а само неговото наименование.

Непременно трябва да се припомни, че през годините на съществуването на парка не се постигна приемане и утвърждаване на паркоустройствен проект, въз основа на който научно, екологично и природосъобразно да се организира, управлява и стопанисва тази защитена територия. С големи усилия и безкрайни съгласувателни процедури през 2005 г. е утвърден План за управление на ПП "Витоша". Той има десетгодишен срок. През 2014 г. за почва изработването на нов План за управлението на парка, който трябва да бъде утвърден от Министерския съвет и да влезе в изпълнение през 2015 година. Двупосочни са надеждите към този нов план. От една страна, природозащитните, научните институти към БАН, Лесотехническият университет и голямата част от нашата общественост хранят надежди и ще работят за налагането на по-ефикасни мерки за съхранението на останките от автентичния ландшафт на Витоша, нейното богатство на растителния и животински свят. От друга страна, търговците, собствениците на туристическата индустрия, представлявани от бизнесмени като Цеко Минев и подкрепяни от

икономисти като Владо Каролев ще използват преди всичко финансовите механизми да наложат още по-активно превръщане на планината в мощно средство за печелене на все по-големи финансови облаги от неколцина "юнаци". Призивите на някои високопоставени политици и преди всичко администратори "да се намери баланс между интересите на бизнеса и природозащитата" са напразни и безполезни!

Такъв баланс не може да се намери, защото не съществува. В природата трябва да се влиза кротко, смирено, молитвено като в храм. Търговците трябва да отстъпят, за да я има Природата и след нас, за да я има планетата Земя и за да има живот на нея.

В нормалните, коректни към природозащитното дело държави, националните, природните паркове и резерватите се обявяват, устройват и управляват със закон. У нас това е сведено на равнище министерство, което доказва, че няма потенциала да изпълнява тези функции. ПП "Витоша" трябва да се устройва и управлява със закон, а не с планове, изготвени и финансирани от търговците.

И още няколко проблема, на пръв поглед малки, но от години нерешавани. Първо, горското ведомство е длъжник на ПП "Витоша", а и на останалите защитени територии, с отпускането на необходимите щатни бройки служители, изпълняващи функциите на паркова охрана. За да бъде тя ефикасна, на "Витоша" са крещящо необходими 10 бройки. Това трябва да бъдат хора с необходимата квалификация, които денонощно, през цялата година, в делник и почивни дни, да обхождат поверените им участъци и да осъществяват контрол, охрана и превантивна дейност срещу всякакъв вид нарушения.

Второ, двата резервата на територията на парка - "Бистришко бранище" и "Торфено бранище", трябва да се върнат във функциите на горското ведомство, съответно в ДПП "Витоша". МОСВ през изминалите 15 г. доказа неспособността си да управлява и преди всичко да охранява този вид защитени територии. Поради липса на правилна екологична политика през 2002 г., след ветровата в "Бистришко бранище", останаха да гният над 20 000 м³ елитна смърчова дървесина. Това предизвика появата и масовото размножаване на корояда типограф. Той обхваща смърчовата гора в цялата планина и тя загина. Тогава на настояванията на видните специалисти в тази материя проф. Георги Цанков, доц. Янчо Найденов и др. да се изнесе и оползотвори падналата дървесина, преди всичко в интерес на лесозащитата, не се обърна внимание. Институтът по ботаника към БАН и лично неговият директор проф. Димитър Пеев из-

виси глас: "Щом е резерват, нищо няма да се пипа, пък да става каквото ще". Освен короядите, липсата на охрана позволи през 2012 г. територията на резервата да бъде обхваната от огромен горски пожар. В продължение на много денонощия вертолетите, пожарни автомобили, стотици горски служители и работници и много доброволци се борят с огнената стихия. Сега резерватът вече го няма, поне според целта, за която през 1934 г. е създаден. Повече от наложително е прокуратурата да поиска наказателна отговорност от виновните длъжностни лица, допуснали унищожаването на резервата - от министъра на околната среда и водите до служителите по охраната на терена. Така се действаше в близкото минало, когато горски пожари в България нямаше.

Трето, повече от наложително е в туристическите центрове "Алеко" и "Златни мостове", а също не и в с. Боснек, да се изградят посетителско-информационни центрове, които могат да изиграят огромна роля за приобщаването на обществеността към природоопазването.

Четвърто, Българският туристически съюз трябва най-после да отговори на въпроса "Ще има ли на Витоша туристически хижи?". Сега някогашните хижи са превърнати в кръчми. В тях планинарите са нежелани. Не се разрешава консумацията на собствена храна. В някои като х. "Селимица" не е разрешено и вода за пиене да си налеете.

Пето, кметът на София, гледайки ежедневно герба на столицата с изографисания силует на Витоша, не може да не си дава сметка, че без планината и градът не би съществувал на това място. Общината е длъжник към тази планина и намиращия се в нея пръв на Балканския полуостров природен парк. Кметът на София трябва да изпълни едно основно социално задължение, като осигури в почивните дни достатъчно обществен транспорт до "Златни мостове" и "Алеко" за всички, за които планината е жизнено необходима. Та нали така беше до идването на кметския стол на Стефан Софийски! Спрете автомобилното нашествие на Витоша. То унищожава природата, в това число и човешка!

80-годишният юбилей на ПП "Витоша" е повод да се замислим от какво защитихме планината. Сякохмем и опожарявахме горите ѝ, взривяхме скалите и морените ѝ, унищожихме дивеча, пресушихме реките ѝ, превърнахме я в евтин кръчмарски бизнес и я направихме недостъпна за природолюбители и редовните планинари. Какво по-лошо можеше да се случи на Витоша, ако не попадеше в списъка на "защитените територии"?

Инж. Георги ПЕТРУШЕВ

Размисли

От древността до наши дни по българските земи са извършвани множество преходи, обобщени и редуцирани до два вида: преминаване от една до друга географска точка (преселение на племена и народи, военни походи, варварски набези и др.); преминаване от една политико-икономическа уредба на обществата към друга. Между двата прехода съществува причинно-следствена връзка.

Животът е постоянно движение, вечен преход от една форма към друга. При резки и бързи преходи обществата често губят посоката и крайната цел. А общества без цел са като кораби без навигация. Те не знаят дали ще стигнат до спасителен бряг, или ще се разбият в подмолни скали. Жестоки са бурите на времето, в което живеем. Без опитни и нравственочисти водачи преходите, през които се извършват коренни преобразувания на обществата, се превръщат в разрушителни сти-

хии. След тях остават само руини и зловонна смрад от материални, органични и духовни отпадъци.

Но "...революционните движения (бел.авт. - революциите, колкото и нежни да са те, са най-хаотичните и най-неподвластните на разума преходи) издигат нахалните, буйните, безскрупулните" (Добри Ганчев - публицист, учител по български език на княз Фердинанд).

През 90-те години на миналия век по нашите земи, отначало някак тихомълком, плахо и неуверено се промъкна последният преход. Първите си крачки направи като поредната българска реформа. Претърпя няколко метаморфози и от мъгляв, почти въображаем образ, се превърна в реален политико-икономически субект. Настани се на държавната трапеца (нашенци я наричат кърсоффра) и изяде всичко. Не пощади и децата на България. По-късно те се преродиха из другите краища на све-

Български преходи

та, но вече като чуждоземчета. Тази история напомня за Кронос - жестокия герой на древногръцката митология, изял децата си, защото се страхувал да не отнемат властта му. Когато кърсофрата заприлича на обран бостан, преходът ни започна да се самоизяжда. Кулинарната оргия ще приключи след изяждане на главата на българската държава.

Преходът ни много искаше да се оприличи на западноевропейската аристокрация. Затова постави пред името си "благороднически" титли. Титлите не само отразяват най-точно произхода и родовата принадлежност, но и състоянието на духа. Така в нашения театър на абсурда, режисиран от духовни плебей, се появиха трагикомичните роли на българските "аристократи", изиграни от посредствени политичес-

ки актьори.

Сега се нарича не просто преход, а криминален преход или мутренски преход.

Но нека разкажем ни върне времето назад - от настоящето към миналото, за да видим чрез него бъдещето. Историята е полезна не защото четем в нея миналото, а защото четем бъдещето.

През периода 1912-1918 г. България води и губи последователно три тежки и изтощителни войни - Балканската, Междусъюзническата и Първата световна. Националното стопанство е в разруха. По силата на Ньойския договор се изплаща с имущество репарационен дълг в размер на 3.8 млрд. златни франка. Народът ни отчаяно се нуждае от национални идеали и самочувствие, от нови надежди и от увереност в собствените си сили. Намира ги във възс-

тановяването на икономиката с помощта на държавата. И успява - вечният закон на природата за противодействие на всяко действие.

Насърчавани от държавата, индустриалните предприятия (ролята на държавата за активизиране на частния капитал) от 261 през 1909 г. нарастват на 454 през 1921 г., като капиталът им се увеличава почти 3 пъти - от 64.4 млн. на 180.9 млн. златни лева. Броят на изплатените наднищи достига до 155 %, а изплатените за тях суми до 122 %. Банковият капитал от около 49.9 млн. златни лева през 1912 г. до 1924 г. нараства на 1.6 млрд. лв. (преведени по курса на долара от 1912 г. той възлиза на 310 млн. лв.), или над 6 пъти. На икономическата сцена излиза тютюневата промишленост, чийто обем на произведена продукция достига до 44 % от производството на цялата индустрия. Данните са взети от публикации на Димо Казасов - политик и

държавник, министър преди и след 9 септември 1944 година.

Пътят от миналото към бъдещето, без да забравяме мъртвите години на настоящето, е най-труден, но неизбежен. Качествените изменения се нуждаят от количествени натрупвания.

За ролята на Възраждането (прехода към Свободата) известният наш възрожденец Тодор Икономов, когото съвременниците му наричат пророк на гражданското ни развитие, е написал: "Ние трябва да се подготвяме..., да се обединим, да се просветим, за да можем да устроим добре българската си държава... Ако свободата ни завари башибозуци, ние ще я използваме башибозушки".

Само с тези няколко думи много точно и ясно е казано всичко за обществените преходи, в т.ч. и за уродливия по рождение български преход от началото на 90-те години на миналия век.

Инж. Димитър АЛЕКСИЕВ

IN MEMORIAM

На 21 юли почина инж. Димитър Янчев Саров.

Роден е на 08.03.1950 г. в с. Белеврен, Бургаска област.

През 1978 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Същата година започва работа в "Агролеспроект" - филиал Бургас. От 1981 до 1995 г. работи в Горско стопанство - Бургас, първоначално като ръководител-разсадник, а след това като главен инженер.

През 1995 г. става зам.-директор на фирма "Дъб-

рава" ЕООД, а от 1999 г. е изпълнителен директор на "Дъбрава" ЕАД - Бургас. През целия си трудов живот се изявява като дисциплиниран и всеотдаен специалист и ръководител с високо чувство на отговорност.

Поклон пред светлата му памет!

На 23 август почина инж. Стефан Рашев Недев.

Роден е на 11.02.1932 г. в с. Горско Ново село, Великотърновска област.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през

1956 година.

През същата година започва работа като началник на ГТУ в ГС - Малко Търново. След две години постъпва в ГС - Горен Чифлик, където е началник на ГТУ и зам.-директор. От 1971 г. работи в Горскостопанския комбинат - Варна, като лесничей в отдел "Стопанисване на горите".

През 1982 г. е назначен за директор на Лесозащитната станция във Варна, където работи до 1992 г., когато се пенсионира. Като ръководител инж. Рашев има принос в изучаването на биоикологията на голям брой насекоми вредители и причинители на болести и разработването на мерки за борбата с тях в Севе-

роизточна и Източна България. Участва в разработването и внедряването на биологичната борба с болестите и вредителите в горското стопанство. Съвместно със сътрудници на Института за гората при БАН работи за ограничаване на повредите по иглолистните материали, пристигащи в пристанище Варна от Република Коми. Взема участие в изготвянето на класификация на дървесните видове за устойчивостта им на вредни въздушни емисии.

Публикува над 150 статии в сп. "Горско стопанство", в. "Народно дело" и други издания.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Прекратяване на трудовото правоотношение поради съкращаване на щата

Отговор: С разпоредбите на чл. 328 от КТ се установява субективното право на работодателя за едностранно прекратяване на трудовия договор с работника или служителя. В чл. 328, ал. 1, т. 1-12 и ал. 2 от КТ законодателят изчерпателно е изброил основанията (юридическите факти), възникнали след сключването на трудовия договор, при наличието на които уволнението може да бъде извършено. Вън от тях на други основания трудовият договор не може да бъде прекратен от работодателя по чл. 328 от КТ. Въпреки че всяко от отделните основания, изброени в чл. 328, ал. 1 от КТ, има свой самостоятелен състав, всички те са безвиновни основания за уволнение.

Чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ включва две самостоятелни основания: 1. Закриване на част от предприятието; и 2. Съкращаване на щата. Затова правилно директорът на ДГС в заповедта за уволнение е записал: "На основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ - поради съкращаване на щата". В практиката си Върховният касационен съд признава за незаконосъобразни заповеди за уволнение, в които се посочва само чл. 328, ал. 1, т. 2, без да се уточни на кое от двете основания е извършено уволнението.

В зависимост от формата на управление на предприятията и степента на неговата самостоятелност щатът (щатното разписание) се утвърждава едноточно от работодателя или от определен компетентен орган. Съгласно чл. 170, ал. 1, т. 4 от Закона за горите структурата и щатът на териториалните поделения на дър-

ВЪПРОС: В държавното горско стопанство уволниха двама лесничеи поради съкращаване на щата, на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда. След известно време на техните места назначиха нови двама лесничеи. Кодексът на труда предвижда ли това, след като щатът на лесничейството е съкратен и при какви условия е възможно?

жавните предприятия по чл. 163 от ЗГ се приема от Управителния съвет.

При съкращаването на щата винаги се посочват наименованието и броят на съкратените длъжности, кои и колко от съществуващите длъжности - щатни бройки, се премахват. Причините за това могат да бъдат много и най-различни, но те са без значение. Работодателят или компетентният орган преценява дали съкращението е целесъобразно и ефективно за осъществяване на производствената и служебната дейност на стопанството (предприятието). Това, което е важно с оглед законността на уволнението, е съкращаването на съответната щатна бройка, на трудовите задължения, които тя включва, да е реално. Самото решение, с което една щатна длъжност се съкращава, не подлежи на съдебен контрол, но уволнението, което е извършено въз основа на съкращението в щата, подлежи. Необходимо е съкращаването в щата да е извършено по установения ред - от лицето или органа, който има право да извършва такива промени в щат-

ното разписание, и това да бъде направено преди уволнението. Не е налице съкращаване в щата, когато съответната трудова функция реално не се премахва, а само се променя нейното наименование.

Съкращаване в щата е налице и когато:

- длъжността не съществува като отделна щатна бройка, защото е била разпределена за изпълнение между други работници или служители;

- една длъжност се премахва и на нейно място се създава друга, с други трудови задължения, трудова функция и изисквания за заемането ѝ;

- на мястото на две и повече различни длъжности е създадена една обща комбинирана, обединяваща трудовете им задължения.

При уволнение поради съкращаване в щата (чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ) важни съставни елементи са: реалност на съкращението, към момента на уволнението да е налице фактическо премахване на трудовата функция; решението за съкращаване да е взето от компетентния за това орган, преди да се извърши уволнението.

С оглед на посочените изисквания на Кодекса на труда, от зададения въпрос следва, че в държавното горско стопанство не е имало реално съкращаване на щата. Извършено е неправомочно освобождаване на едни служители, за да бъдат назначени други.

Николина НАНОВА
юрист при ФСОГСП

РЕДКОЛЕГИЯ НА ВЕСТНИК "БЪЛГАРСКА ГОРА"

JSSN 1312-7055

<http://www.bulgarian-foresters.org>

Главен редактор - инж. Богдан БОГДАНОВ

Редакционен съвет:

проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ, проф. д-р Никола КОЛЕВ, доц. д-р Милко МИЛЕВ, доц. д-р Груд ПОПОВ, инж. Борис ГОСПОДИНОВ, инж. Илия СИМЕОНОВ

Редактор - Диана ПЕТРОВА

Предпечатна подготовка - инж. Ваня ИЛИЕВА

Печат - БОБ и Ко Принт

КОРЕСПОНДЕНТИ: инж. Иван ГЕОРГИЕВ - Берковица, инж. Георги МАНГУШЕВ - Благоевград, инж. Кирил ПЕТКОВ - Бургас, инж. Игнат ИГНАТОВ - Варна, д-р инж. Борислав ЯНГЪЗОВ - Кърджали, инж. Румяна ВЕЛЧЕВА - Ловеч, инж. Никола КАВАРДЖИКОВ - Пловдив, инж. Кирил ТОДОРОВ - Пазарджик, инж. Ирена БАНОВА - Русе, инж. Сашка ИВАНОВА - Смолян, инж. Румяна ПЕНЕВА - Сливен, инж. Ярослав ЯРОСЛАВОВ - Стара Загора, инж. Иван ГУНЧЕВ - Велико Търново, инж. Кирил ИВАНОВ - Кюстендил, инж. Николай СТОЯНОВ - Шумен, проф. Христо ЦАКОВ - Институт за гората, доц. Костадин БРОЩИЛОВ - ОСДГ - Бургас. Всички мнения, изразени в авторски публикации, са лични и не ангажират Редакционния съвет.

Съюз на лесовъдите в България
Банкова сметка: IBAN BG 90 STSA
№ 93000010117510, Банков код:
30021040, Банка ДСК - АД, клон 4
София 1000, бул. "Витоша" 15
За връзка със Съюза на лесовъдите
в България и със Съюза на европейските лесовъди
e-mail: bbgora@abv.bg
www.european-foresters.info
Телефон на СЛБ: 02 / 981 86 32

100 години от създаването на ДГС - Малко Търново

Празненства по случай едновековния юбилей на ДГС - Малко Търново

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ - председател на Съюза на лесовъдите в България, взе участие в честването

На 30 август в Малко Търново, по време на традиционната лятна културна седмица на града, се чества 100-годишният юбилей на горското стопанство. Паметната дата символично бе отбелязана под знака на още две годишнини - 130 години от рождението на проф. Тодор Димитров, който е първият лесовъд в Малко Търново и първият български професор по лесовъдство, и 135 години организирана горска служба в страната.

Официални гости на събитието бяха министърът на земеделието и храните Васил Грудев, зам.-министърът доц. Георги Костов, изпълнителният директор на ИАГ инж. Тони Кръстев, областният управител на Бургас Павел Маринов, директорът на Югоизточно държавно предприятие - Сливен, инж. Пейчо Върбанов, председател на Националното ловно-рибарско сдружение "Съюз на ловците и риболовците в България" инж. Иван Петков, кметът на Община Малко Търново Илиан Янчев, председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров, създателят и управител на портала Gorite.bg доц. Величко Гагов, инж. Петър Кънев - член на Съвета на настоятелите на Софийския университет "Св. Климент Охридски", както и представители на Република Турция: зам.-регионалният директор на РДГ - Истанбул, Зафер Дериндже, директорът на ГС - Къркларели, Нюфер Явуз, директорът на ГС - Демиркьой, Ихсан Джейлян, инженер-лесовъдът от РДГ - Истанбул, Галип Узун.

По случай тройния празник бе открита паметна плоча на проф. Тодор Димитров, честта за което се падна на министър Грудев. Министърът приветства домакините от ДГС - Малко Търново, с думите: "Щастие е, че в сърцето на Странджа планина има истински стопани, които ценят и опазват нейното зелено и дивечово богатство, защото богатството на една нация са хората и природата. И вие тук вече един век го доказвате с неуморния си труд". След това официалните гости залесиха фиданки пред сградата на стопанството, за да увековечат юбилейната дата.

Празничната програма продължи с награждаване, на което юбилейен плакет бе връчен на министър Васил Грудев. Десетки бивши и настоящи служители на ДГС - Малко Търново, допринесли за благосъстоянието на странджанските гори, бяха удостоени с плакети и грамоти под бурните аплодисменти на техни колеги лесовъди и признателни граждани на

Домакините от ДГС - Малко Търново - директорът инж. Заварин Гагов и гл. счетоводител Ирина Станчева (вляво) и до тях официалните гости на събитието отляво надясно - министър Васил Грудев, зам.-министър доц. Георги Костов, инж. Пейчо Върбанов, инж. Иван Петков, инж. Тони Кръстев, инж. Мишо Жеков, Илиан Янчев и проф. Иван Палигоров

града.

От присъстващите поздравително слово към домакините произнесоха зам.-министърът доц. Георги Костов, изпълнителният директор на ИАГ инж. Тони Кръстев и още официални гости на събитието. ДГС - Малко Търново, получи поздравителни адреси - от посланика на България в Конфедерация Швейцария и Кралство Лихтенщайн д-р инж. Меглена Плугчиева, РДГ - Бургас, Опитна станция по дъбовите гори - Бургас, ДГС - Бургас, Държавно ловно стопанство "Мазалат" - с. Горно Съхране, ДГС - Стара Загора, Областна дирекция на МВР - Бургас, и други. На юбилейните също бяха връчени празнични плакети - от МЗХ и от гостите от Република Турция.

Зам.-регионалният директор на РДГ - Истанбул, Зафер Дериндже обърна специално внимание на съвместната работа с ДГС - Малко Търново, по проекта "Странджа/Йълдъз е планина без пожари", която продължава вече 6 месеца и дава положителни резултати.

В програмата по случай юбилея бе включена научна конференция, която се проведе в читалище "Просвета - 1914" - Малко Търново, с председателстващ проф. Иван Палигоров. Участие взеха инж. Митко Митев от РДГ - Бургас, който изнесе доклад на тема "120 години Регионална горска служба в Бургас и мястото на Държавно горско стопанство - Малко Търново, в нейното развитие"; инж. Заварин Гагов говори за дейността на ДГС - Малко Търново; доц. д-р Груд Попов от Института за гората при БАН представи иглолистните култури в Малкотърновския край; д-р

инж. Дико Патронов направи анализ и оценка на старите гори на територията на стопанството; гл. ас. Евгени Цавков от ЛТУ обърна поглед към по-значимите имена в историята на лесовъдството в Малко Търново; проф. Димитър Пеев - експерт по трансграничен проект, разработван от РДГ - Бургас, презентира доклада "Консервационна значимост на флората на територията на Държавно горско стопанство - Малко Търново, в цифри" и Донка Георгиева - директор на Дирекция "Регионален държавен архив" - Бургас, представи информация за ДГС - Малко Търново, от документите на Държавен архив - Бургас.

Две изложби бяха открити в града: "Гората - мостът между поколенията", проследяваща едновековната история на ДГС - Малко Тър-

ново, в снимки, картография, текстове и изследователски данни, и трофейна изложба по повод 100 години от създаването на Ловно-рибарско дружество "Сокол 2001" - Малко Търново. Изложбата "Гората - мостът между поколенията" откри кметът Илиан Янчев в присъствието на нейния създател д-р Стефан Пейков - ръководител на Програмно-координационния център "ЕКОПАН", служители на стопанството и жители на града.

Групата за изворен фолклор "Магда Пушкарова" към Клуба на пенсионера в Малко Търново се погрижи за доброто настроение на гости и домакини на празничния юбилей, като изпълни познати за странджанския край народни песни, с което тържествата бяха закрити.

Мина ОГНЯНОВА

Поздравителни адреси

Проф. г-р Иван ПАЛИГОРОВ - председател на Съюза на лесовъдите в България:

"Позволете ми от името на ръководството на Съюза на лесовъдите в България и лично от свое име да Ви поздравя със 100-годишния юбилей на Държавното горско стопанство в Малко Търново.

Вие имате щастието да свържете своя живот с една от най-хубавите про-

фесии - на лесовъда, който се грижи за горското богатство. Вие имате привилегията да работите в ДГС - Малко Търново, което е вече със 100-годишни традиции за високо качество в стопанисването на горите от най-южната част на Странджа планина, разположени по границата с Република Турция. Изкуство е да се стопанисват уникалните гори на Странджа и особено на Малко Търново, попа-

дащи изцяло на територията на Природния парк "Странджа", изградени от дъбови съобщества, източен бук, келяв и обикновен габър, сребролистна липа, брекиня и скоруша, а в последните десетилетия - и с култури от бял, черен бор и дуглазка. Забележително е и дивечовото богатство на тази част на Странджа, представено от почти всички видове, обитаващи българските земи.

Уважаеми колеги, бъдете горди с постиженията на няколко поколения лесовъди в региона, които са създали и поддържат устойчиво във времето заслужен авторитет сред професионалистите в областта на горското стопанство у нас.

Позволете ми, в деня на този прекрасен юбилей, да Ви пожелаем крепко здраве, лично щастие и много професионални успехи!"

Д-р инж. Иван КОС-ТОВ - председател на Регионалното дружество на СЛБ в Бургас:

"Трудно е да се говори и пише с малко думи за горите на Малко Търново. Те са цял храм, цял свят, когато човек навлезе в дълбоките им дебри. В какво се състои магията и романтиката им? В това, че са неповторими в границите на Европа. Особено им географско положение ги прави кръстопът на растителни видове от различни геоложки епохи и части на света. Тук си дават среща реликтни видове от терциерната епоха, ендемични видове, характерни само за Странджа, български и балкански ендемити и растителност на Средиземноморието, Западна и Средна Европа, Кавказ и Мала Азия.

Лесовъдите от Малко Търново сега имат по-широк кръгзор, познават горските проблеми в по-голяма дълбочина и направляват процесите в гората така, че да съхранят

биологичното й разнообразие, устойчивото развитие и да осигурят, многофункционалното ползване на горските ресурси. През последните 10 години малкотърновските лесовъди насочват вниманието си към въвеждане на нови лесовъдски системи и сечи, водещи към поддържане и възстановяване на естествения им характер със сложна пространствена и възрастова структура и са пионери в това направление. За първи път в страната се внедряват теоретично разработените в района основни на изборно-сечищното стопанисване на широколистните високостъблени дъбови и дъбово-букови гори. Сложено е началото на безсрочни възобновителни сечи на повече от 2000 ха зрели гори, целящо разновъзрастния им природосъобразен характер. Полагат се основите на вечната млада, средновъзрастна и стара гора на една и съща територия чрез

нова организация на дървостоя.

Стръмните терени в Малкотърновския район са причина да бъдат пощадени от сеч в близкото минало много стари високостъблени гори, а в голяма част от издънковите са запазени величествени дълголетници на повече от 300-400 години. Дълг на специалистите е да запазят тези свидетели на минали исторически времена и те са осъзнали тази необходимост.

Горските фирми за дърводобив трябва да внедряват щадящи технологии и техника и да се върнат към старата и изпитана система за извозване на материали чрез работен добитък. За съжаление за това все още не са създадени необходимите предпоставки.

Лесовъдите от стопанството са твърде взискателни към опазването на подраства, с който природата ни дари през 2005 и 2007 г. след дълги сушави години, към опазването на оставащите на корен

дървета, защитата на почвата и на насажденията като цяло. Новите сечи са на котли и прозорци, концентрирани върху малки площи, и запазват преобладаващата част от гората непокътната.

Горското стопанство е натоварено с охраната от нарушения и опазването на държавните и недържавните гори от болести и вредители. То осъществява контрол върху горските предприемачи по дисциплината на ползване и движението на материалите. Необходимо е по-голямо пренасочване на усилията към отглеждане на младите насаждения, особено с нематериален добив, към ремонта и разширяването на пътната инфраструктура, за да не се пресилва ползването в достъпните гори.

Нека да е честит юбилей на всички, които обичат и милеят за гората, на горските специалисти, работници и служители!"